

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen  
2021-05-12  
Besvaras senast  
2021-05-19 kl. 12.00

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2020/21:2822 Rättsspsykiatrisk vård för personer med intellektuell funktionsnedsättning**

P1-programmet *Kaliber* har nyligen gjort en granskning av den rättsspsykiatriska vården. De fann att år 2020 fanns det runt 30 personer med medelsvår intellektuell funktionsnedsättning som var inskrivna i rättsspsykiatrin efter att de dömts för brott (enligt uppgift från Nationellt rättsspsykiatriskt kvalitetsregister). Det handlar om vuxna personer som på grund av sin funktionsnedsättning har en mental ålder av ett barn, inte sällan motsvarande ett barn på lågstadienivå, och därmed saknar ansvarsförmåga.

Målet med rättsspsykiatrisk vård är att förbättra patientens psykiska hälsa och att patienten ska bli fri från eventuellt missbruk för att kunna ha ett bra fungerande liv och därigenom löpa mindre risk att återfalla i allvarliga brott. Men intellektuell funktionsnedsättning går inte att behandla eller bota. Dessa personer riskerar därför att bli kvar inom den rättsspsykiatriska vården under lång tid.

I de flesta länder kan man hävda att man är otillräckelig. Men det svenska rättssystemet skiljer ut sig internationellt genom att det inte finns något undantag för personer som saknar ansvarsförmåga i straffrätten. Ett antal statliga utredningar har sett över frågan.

Den parlamentariska utredningen Psykansvarskommittén kom 2002 fram till att det borde återinföras ett krav på tillräcklighet i lagstiftningen. Men inga reformer har genomförts, och justitieminister Morgan Johansson (S) har med anledning av den aktuella granskningen uttalat till P1-programmet *Kaliber* att han i dagsläget inte ser något behov av att göra några förändringar på området. Johansson menar att det svenska systemet ger utrymme för att anpassa påföljden och i vissa situationer inte döma ut någon påföljd alls. Ministerns uttalande har kritiserats av representanter från exempelvis rättsväsendet, Psykologförbundet och olika funktionsrättsorganisationer, då de menar att det svenska rättssystemet, till skillnad från de flesta andra länders rättssystem, inte ger tillräckligt skydd för personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Baserat på ovanstående önskar jag ställa följande fråga till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

Om inte ministern och regeringen är beredda att göra de förändringar på området som flera utredningar föreslagit, på vilket sätt anser ministern och regeringen då att systemet med påföljd och vård bättre kan anpassas för personer med intellektuell funktionsnedsättning som har en mental nivå som ett barn och därmed saknar ansvarsförmåga?

.....

Pia Steensland (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders